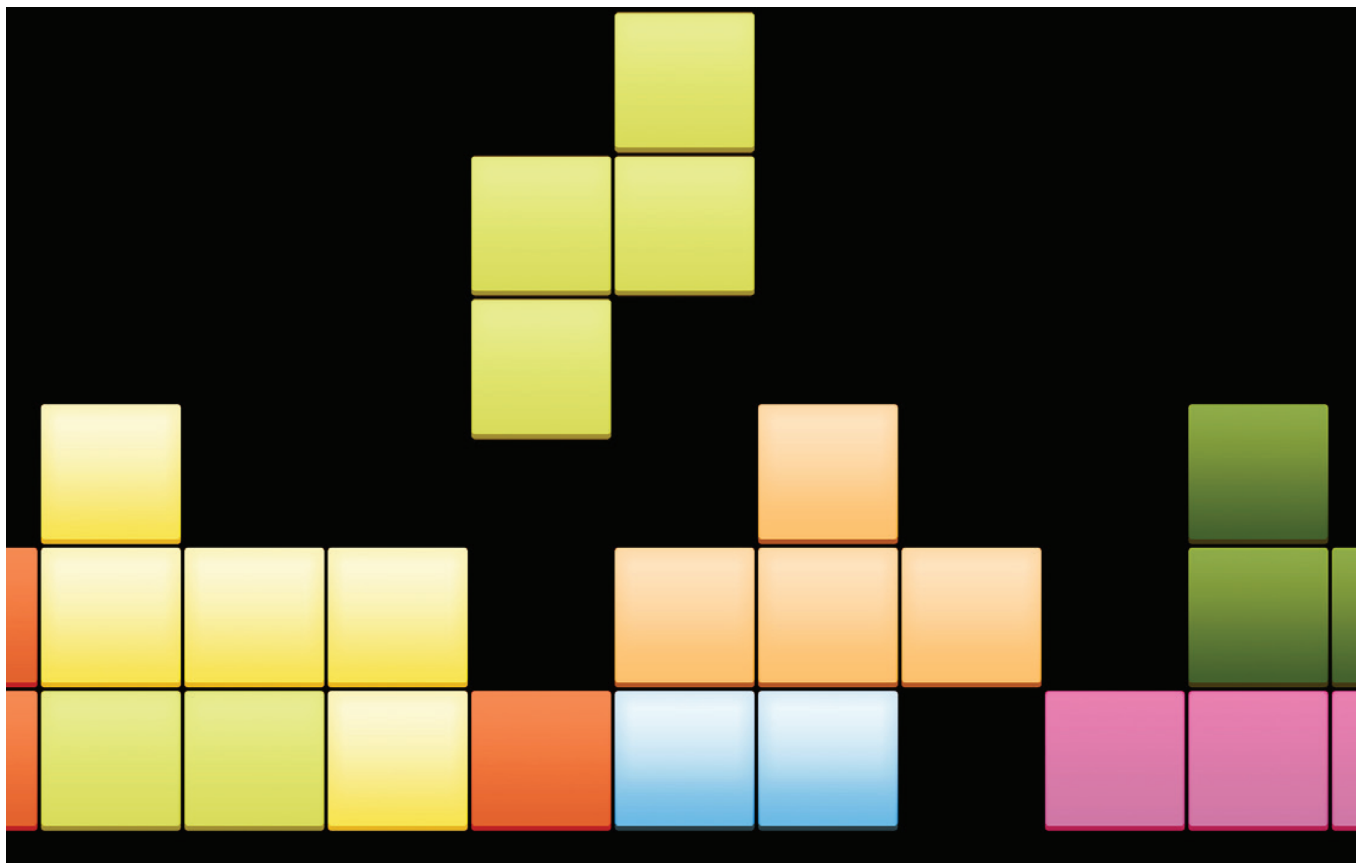

Tey munnu verða mong, sum eru fangað av Tetris-spælinum

Tetris í tríati ár

SPÆLITØKNIN ER BROYTT, MEN RUSSISKA TETRIS ER FRAM-
VEGIS Á LÍVI SUM EITT TAÐ MEST SPÆLDA TALGILTA SPÆLIÐ

TETRIS

Eyðun Klakstein
eydun@sosialurin.fo

Skapini eru eyðkend, litirnir nógvir, útávarnar óteljandi, og spælið fangandi sum fá.

Í dag eru liðin 30 ár, síðani teldu-spælið Tetris varð útgivið fyrstu ferð.

Alexséi Pázhitnov starvaðist á Dorodnicyn Computing Centre í Moskva, tá ið hann forritaði fyrstu útgávuna av spælinum, sum síðani er gjørd til allar hugsandi spælskipanir og telist millum mest spældu og mest seldu telduspølini nakrantíð.

Hugskotið er í grundini einfalt. Tað er ræður um at fáa ymiskar figurar at passa saman – sum við einum putispæli – og sum við teimum bestu einføldu hugskotinum, so vísti Tetris seg at verða genialt – fangaði støðugt nýggj ættarlið og nýggja tøkni.

Russiski Alexséi Pázhitnov skapti Tetris í 1984 og arbeiðir framvegis við spælinum

Nýtt lív á telefonum

Síðani snildfonirnar skaptu móguleikar fyri spølum í lógvanum, eru ymiskar útgávur av Tetris tiknar niður fyri gjald meira enn 425 milliónir ferðir. Frammanundan var Tetris selt umleið 100 milliónir ferðir til aðrar spæliskipanir – tann mest selda av teimum til Game Boy.

Harvið er Tetris, sum kann metast sum ein leivd frá gamla Sovjetsamveldinum, ein pengamaskina í nýggju tøkniðunum.

Arbeitt verður støðugt við at gera nýggjar útgávur av spælinum og varðveita spælið viðkomandi, tá ið tøkni gerst óviðkomandi, og nýggjar skipanir og tøknilutir vinna fram.

KLUMMAN

Simona Weihe

Grasrøtur slóðaða fyrri

Eg bleiv so glað, tá eg hoyrði um kunningarfundin fyrri tveimum vikum síðan um GMO, ílegubroyttar organismur. Hóast hetta evnið hevur verið rættiliga nógv frammi í londunum rundan um okkum, so hevur verið púra kvirt um tað hjá okkum. Kunningarfundurin varð hildin í sambandi við mót-mælistiltøk kring heimin, kallað »March Against Monsanto«. Tað er Monsanto, sum stendur aftan fyrri gmo.

Í sending greiddu tveir av fyrireikarunum í stuttum frá avleiðingum. Hvussu hart tað økonomiskt rakar bøndur í fátæku londunum. Hvussu jørðin, dyrkað verður í, verður útpínd og oyðiløgd. Og ikki minst ávirkanina á heilsuna hjá menniskjum. M.a. fortaldu tær, at tað er prógvað, at í Argentina liva óvanliga nógv børn við blóðkrabba orsakað av gmo.

Gott at vit hava fólk, sum vísa á slík viðurskipti. Sum siggja út um okkara litla dunnuhyl. Hóast fyrireikarnar vístu á, at vit í Føroyum ikki eru so illa stødd á hesum øki sum aðrastaðni, so vístu royndir, fyrireikarnir høvdu fingið gjørt, at kúr í Føroyum fáa gmo-fóður. Tað skulu also grasrótarrørslur til, tí vit kunnu ikki líta á, at myndugleikarnir ganga á odda. Vit hava ikki so frægt sum lóggávu á hesum øki.

Fyrireikarnir vístu á stuttskygni innan dyrking við gmo. Tað sama vísir seg í svínastallunum. Í DR greiddi danskur svínabóndi frá, at hann var farin frá gmo-fóðuri til traditionelt fóður, sum er dýrari. Figgjarliga fekk hann álíkavæl meira burtúrur: Heilsustøðan hjá dýrunum varð betri, og tørvurin á heilivági minkaði.

Hetta síðsta, at hugsað verður um, hvussu dýrini hava tað í matvøruframleiðsluni, er so týðningarmikið. Vit vita, hvussu ræðuligt lívið hjá m.a. hønnum, høsnaungum og svínunum er í stórframleiðsluni. Eitt stutt, pínufult lív er tað, tey skulu ígjøgnum fyrri at enda sum bílgar tilbóðsvørur. Hetta kunnu vit ikki bjóða dýrunum og vit eiga ikki at finna okkum í slíkum. Og vit kunnu hjálpa og gera mun. Tí fleiri vit verða, sum keypa økologiskar matvørur, og matvørur, sum eru framleiddar við djóravernd í hásæti, meira motiveraðir verða framleiðararnir. Tí teir fylgja eftirspurninginum.

So segði hann...

– Samgongan, sum tá var, gjørdi skjótt greitt, at hon ætlaði ikki at koma okkum til hjálpar, og fleiri polititarar úr bæði samgongu og andstøðu jublaðu næstan, tá vit snaraðu lykilin um.

Meinhard Jacobsen, sum var stjóri, tá ið Faroe Seafood fór av knóranum

